

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/36/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315200025
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2315200025.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, vo veci starostlivosti súdu o medzičasom plnoleté dieťa: G. X., nar. XX.XX.XXXX a maloleté dieťa: G. X., nar. XX.X.XXXX, adresa ako matka, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, dieťa rodičov - matka: Mgr. F. X., nar. XX.X.XXXX, adresa F., U. XXXX/XX, a otec: F. X., nar. XX.X.XXXX, adresa D. XXX, zastúpený advokátkou: PhDr. JUDr. Jaroslava Balážiová, so sídlom Trnava, Dolné Bašty 2, za účasti Krajskej prokuratúry Trnava, o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností, o zákaz styku brata s maloletou, o zmenu úpravy styku sestry s maloletou, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 16P/1/2015-1125 zo dňa 11.11.2019 - vo výrokoch III., IV. a X., ktorými súd upravil styk otca s maloletou, zamietol návrh matky na zákaz styku otca a brata s maloletou, o náhrade trov konania štátu, včítane závislého výroku XI. o náhrade trov účastníkov konania, t a k t o

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch III., IV. a XI. **p o t v r d z u j e** a vo výroku X. **m e n í** tak, že matka je povinná zaplatiť náhradu trov konania štátu v sume 132,52 Eur na účet Okresného súdu Galanta do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú G. zo sumy 100,- Eur mesačne na sumu 150,- Eur mesačne, počnúc od 2.1.2015, výrokom II. povolil otcovi zaplatiť ročné výživné za obdobie od 2.1.2015 do 31.10.2019 vo výške 2.898,30 Eur v pravidelných mesačných splátkach po 85,- Eur až do zaplatenia, spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok, výrokom III. rozhodol tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párny týždeň v kalendárnom roku v sobotu v čase od 9:00 hod. do 18:00 hod. a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v nedeľu v čase od 9:00 hod. do 18:00 hod., pričom matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť a v stanovenom čase maloletú odovzdať otcovi v mieste bydliska maloletej a otec je povinný si maloletú prevziať a na rovnakom mieste maloletú matke odovzdať, výrokom IV. zamietol návrh matky na zákaz styku otca a brata s maloletou, výrokom V. zamietol návrh matky na zmenu úpravy styku sestry s maloletou, výrokom VI. zamietol návrh otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej, výrokom VII. zastavil konanie v časti zmeny úpravy práv a povinností rodičov k medzičasom plnoletej G., výrokom VIII. týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Galanta č. k. 23C/45/2010-124 zo dňa 23.8.2011 v časti o výživnom pre maloletú a v časti úpravy styku otca s maloletou, výrokom IX. upravil učtáreň tunajšieho súdu, aby po právoplatnosti tohto rozhodnutia poukázala sumu vo výške 43,06 Eur zo zaplateného preddavku, evidovaného pod položkou registra D14/54/2018, a sumu vo výške 184,96 Eur zo zaplateného preddavku, evidovaného pod položkou registra D14/55/2018, otcovi maloletej, výrokom X. uložil matke maloletej povinnosť nahradiť trovy

konania štátu vo výške 265,04 Eur, ktoré je povinná zaplatiť na účet Okresného súdu Galanta do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a výrokom XI. nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 25 ods. 3, 4, 5, § 26, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1 § 76 ods. 1, 77 ods. 1, § 78 ods. 1, § 78 ods. 3, zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, § 2 ods. 1, § 31, § 57, § 58 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z. z., ďalej CMP) ako i § 161 ods. 1, 2, § 180, § 232 ods. 3, zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP).

3. Súd prvej inštancie vo vzťahu k napadnutej časti rozsudku vychádzal zo z judikovaných východísk, podľa ktorých: „Kontakt rodičov s ich maloletým dieťaťom je takým významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa, ktorý sa zákonodarca rozhodol riešiť právnou úpravou styku rodičov s ich maloletými deťmi a považuje ho za neoddeliteľnú súčasť rodičovských práv a práv dieťaťa upravených v Zákone o rodine. Právna úprava v § 25 ods. 1 Zákona o rodine pripúšťa, že rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom, zákon tak preferuje dohodu rodičov o úprave styku s maloletým dieťaťom. O styku rodičov s maloletým dieťaťom rozhodne súd vtedy, ak sa rodičia o tejto otázke nedohodnú. Ústavný súd už vo svojom rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 26/05 vyslovil právny názor, že právna úprava styku rodičov s ich maloletým dieťaťom nevedie k obmedzeniu práv rodičov, ale práve naopak, prostredníctvom tejto úpravy sa prispieva k ich garancii, a preto nemôže byť v nesúlade s čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Právo na styk rodiča s maloletým dieťaťom vyplýva z článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ale aj z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, kde v článku 7 je upravené ako právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, v článku 8 je upravené právo dieťaťa na zachovávanie jeho rodinných zväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov a v článku 29 ods. 1 je upravené právo vychovať dieťaťa a viesť k posilňovaniu úcty dieťaťa k rodičom. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú aj do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa aby udržiavalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich rodičov (Gorgula vs. Nemecko -č. 744969/ 01), a tiež konštatoval, že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejaviť svoje city skutočne slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča (Hansenová vs. Turecko č. 36141/97).“

4. Vecne argumentoval tým, že: „...upravil styk otca maloletého dieťaťa s maloletým dieťaťom v rozsahu každého párneho týždňa v kalendárnom roku v sobotu v čase od 9:00 hod. do 18:00 hod. a každého nepárneho týždňa v kalendárnom roku v nedeľu v čase od 9:00 hod. do 18:00 hod., s povinnosťou matky maloletého dieťaťa maloleté dieťa na styk s otcom maloletého dieťaťa riadne pripraviť a v stanovenom čase maloleté dieťa odovzdať otcovi maloletého dieťaťa v mieste bydliska maloletého dieťaťa a s povinnosťou otca maloletého dieťaťa si maloleté dieťa prevziať a na rovnakom mieste maloleté dieťa matke maloletého dieťaťa odovzdať, a to i s poukazom na odporúčania kolíznej opatrovníčky maloletého dieťaťa a zástupkyne Okresnej prokuratúry Galanta. Súd vykonaným dokazovaním nezistil žiadne prekážky pre ktoré by vyššie uvedená úprava styku nemala byť v záujme maloletého dieťaťa, ktoré má právo na to, aby dostalo možnosť rozvíjať svoj vzťah aj k druhému rodičovi (svojmu otcovi) a prejaviť svoje city slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča (svojej matky). Takto upravený styk by mohol byť začiatočným štádiom na obnovenie narušeného vzťahu medzi maloletým dieťaťom a jeho otcom. Otec maloletého dieťaťa sa podrobil znaleckému dokazovaniu znalcom z odboru zdravotníctvo, odvetvia psychiatria a znalkyňou z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých, ktorí u otca maloletého dieťaťa nezistili, že by otec trpel nejakou duševnou poruchou, chorobou, látkovou (alkoholovou či drogovou) závislosťou, patologickými zmenami osobnosti a tiež neboli zistené také okolnosti, ktoré by znižovali jeho rodičovské kompetencie. Otec maloletého dieťaťa má otcovský, rodičovský vzťah k maloletému dieťaťu. Z hľadiska psychiatrického je schopný sa osobne starať o maloleté dieťa. Z hľadiska psychiatrického je jeho vzťah k maloletému dieťaťu, plnoletej dcére, plnoletému synovi a k ich matke bez prítomnej psychopatológie (ktorá by vyplývala z prítomnosti duševnej poruchy, choroby), čiže je adekvátny a primeraný. Súd pri svojom rozhodovaní nemohol prihliadnuť na obsah rozhovor vykonaných s maloletým dieťaťom pred kolíznou opatrovníčkou, ktoré sa uskutočnili dňa 13.07.2017 a dňa 06.11.2018, nakoľko pri oboch týchto pohovoroch bola prítomná aj matka maloletého dieťaťa, pred ktorou maloleté dieťa zjavne vyjadrovalo želanie svojej matky (tiež obsiahnutých v množstve jej písomných podaní zaslaných súdu), že sa nechce stretávať so svojím otcom a že ho nepozná. Tieto pohovory nebolo možné vyhodnotiť ako objektívne a preukazujúce skutočnú vôľu maloletého dieťaťa. Navyše z obsahu týchto rozhovorov

vyplývalo, že maloleté dieťa uvádzalo také skutočnosti, ktoré si reálne pamätať nemohlo (keď bola bábo, otec jej veľmi ublížil). Súd prvej inštancie sa snažil vykonať pohovor s maloletým dieťaťom dvakrát, pričom matke maloletého dieťaťa uložil povinnosť zabezpečiť účasť maloletého dieťaťa na pojednávaní. Prvýkrát matka maloletého dieťaťa ospravedlnila neprítomnosť maloletého dieťaťa na pojednávaní písomným podaním zo dňa 02.10.2019, v ktorom uvádzala, že maloleté dieťa ochorelo, avšak túto skutočnosť nepreukázala súdu žiadnym lekárskym potvrdením. Druhýkrát len v písomnom podaní zo dňa 08.11.2019 uviedla, že žiada odročiť pojednávanie z dôvodu, že nezohnala advokáta, pričom žiadnym spôsobom neodôvodnila prečo si neslnila povinnosť uloženú súdom a nezabezpečila prítomnosť maloletého dieťaťa na pojednávaní. Vzhľadom na správanie sa a konanie matky maloletého dieťaťa počas celého tohto konania, ktorá nerešpektovala zákonné povinnosti účastníka konania, ktoré sama iniciovala, mal súd prvej inštancie odôvodnené pochybnosti o tom, či by vôbec bolo možné vykonať pohovor s maloletým dieťaťom súdom. Keďže právo na styk je nespochybniteľným právom maloletého dieťaťa, ako aj jeho otca, mal súd za to, že úprava styku upravená v treťom výroku rozsudku je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.“

5. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku ďalej vyplýva, že súd prvej inštancie sa nestotožnil s návrhom matky na zákaz styku otca s maloletou, pričom dôvodil, že: „Tento návrh považoval za neodôvodnený a tiež v rozpore s najlepším záujmom maloletého dieťaťa. Súd poznamenáva, že negatívny a nepriateľský postoj matky maloletého dieťaťa sa k otcovi maloletého dieťaťa žiadnym spôsobom nezmenil, a to už od vykonania znaleckého dokazovania v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 26P/180/2009 o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, v ktorom verbalizovala že k otcovi maloletých detí cíti veľký odpor a nechce, aby sa deti so svojím otcom stretávali. Zároveň si neželala, aby sa maloletá G. stretla na znaleckom sedení so svojím otcom. Takýto postoj matky a jej negatívne naladenie je zároveň prenášaný na maloletú G., čo sa v konaní preukázalo aj výsluchmi maloletej (pri ktorých bola prítomná aj matka maloletého dieťaťa), v ktorých maloletá preberala vyjadrenia svojej matky v tom smere, že sa nechce so svojím otcom stretávať, bez žiadneho logického odôvodnenia. Zásadne nemožno zákaz styku vysloviť v prípade, ak uvádzané dôvody vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi, a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Dieťa nemôže byť v žiadnom prípade nástrojom na vysporiadanie doposiaľ neurovnaného vzťahu medzi rodičmi. Stály konfliktný vzťah medzi rodičmi ochudobňuje maloletú G. o adekvátny emocionálny podiel druhého rodiča (v tomto prípade otca maloletej), maloletá je potom nadmerne naviazaná na matku, čo spomaľuje jej individualizačné potreby.“

6. Súd prvej inštancie neakceptoval ani ten návrh matky, ktorým žiadala zákaz styku brata I. s maloletou a zmenu úpravy styku sestry G. s maloletou z dôvodu nepreukázania tvrdení matky, ktorými takýto návrh odôvodňovala a tiež konštatovaním, že: „Súd i s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/46/2018-308 zo dňa 14.11.2018 mal za to, že je v záujme každého dieťaťa, maloletú G. nevynímajúc, aby udržiavalo a rozvíjalo vzťahy so svojimi súrodencami. Súrodenci patria medzi najbližšie osoby a sú súčasťou rodiny, ktorá všeobecne zo strany spoločnosti a štátu požíva ochranu. Súrodencov spájajú rovnakí rodičia, spoločné širšie príbuzenstvo, spoločná minulosť, prežité skúsenosti, pekné i menej pekné zážitky a toto všetko spolu vytvára spravidla pevné väzby na celý život, ktoré človeku nielen v detstve, ale aj v dospelosti pomáhajú vytvárať pocit bezpečia a stability. Každý rodič, milujúci svoje deti, by mal preto byť nápomocný pri vytváraní a utužovaní pevných súrodeneckých vzťahov. Treba si zároveň uvedomiť, že vzhľadom na generačné rozdiely, si súrodenci budú vzájomnou oporou spravidla aj vtedy, keď sa už rodičia pomínú, resp. keď už rodičia nebudú mať dostatok fyzických a psychických síl na to, aby deťom pomáhali. Obsah spisu však nasvedčuje tomu, že matka maloletého dieťaťa si uvedené súvislosti nie celkom dobre uvedomuje a svojím správaním, ktorým sa snaží dosiahnuť zákaz styku maloletej s jej bratom a obmedzenia styku maloletej s jej sestrou vyžadovaním svojej prítomnosti pri tomto styku, maloletú vážne poškodzuje. Súd tiež poukazuje na to, že maloletá G. má toho času 12 rokov a 5 mesiacov, teda už nie je malým dieťaťom, ktoré by si vyžadovalo zvýšenú a permanentnú osobnú starostlivosť, alebo sústavný dohľad svojej matky. Preto niet žiadneho dôvodu zakázať alebo brániť súrodencom, ktorí sú dospelými a svojprávnymi osobami, aby sa stretávali s maloletou G. bez prítomnosti svojej matky a bez jej vplyvu, ktorý evidentne rozvoju súrodeneckých vzťahov nenapomáha, ale ich ničí. Je plne v záujme maloletej, aby mohla tráviť čas a voľné chvíle so súrodencami, v zmysle vydaného a právoplatného súdneho rozhodnutia tunajšieho súdu č. k. 35P/47/2016-217 zo dňa 13.11.2017, ktorý bol na odvolanie matky maloletého dieťaťa potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave, v rozsahu každého párneho týždňa v nedeľu v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod.. Z vyššie uvedených dôvodov súd rozhodol tak ako je uvedené vo štvrtom a piatom výroku rozsudku.“

7. Súd prvej inštancie rozhodnutie o náhrade trov konania štátu odôvodnil tým, že: „Tunajší súd uznesením č. k. 16P/1/2015-679 zo dňa 06.12.2017 nariadil vo veci znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých, za znalkyňu ustanovil PhDr. Katarínu Haidovú a súčasne zaviazal rodičov maloletého dieťaťa na zloženie preddavku, každého vo výške 450,- Eur. Súdom ustanovená znalkyňa dňa 23.05.2019 predložila súdu vypracovaný znalecký posudok spolu s vyúčtovaním odmeny a náhrady hotových výdavkov. Tunajší súd uznesením č. k. 16P/1/2015-857 zo dňa 04.06.2019 priznal znalkyni za vypracovanie znaleckého posudku č. 14/2019 odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 530,08 Eur, ktorú súd vyplatil z preddavku zloženého otcom maloletého dieťaťa v sume 265,04 Eur a sumu 265,04 Eur vyplatil zo štátnych prostriedkov. Keďže otec maloletého dieťaťa zložil preddavok na znalecké dokazovanie vo výške 450,- Eur, pričom znalečné bolo vo výške 265,04 Eur, súd rozhodol o vrátení nespotrebovanej časti preddavku, a to sumy vo výške 184,96 Eur ($450 - 265,04 = 184,96$) otcovi maloletého dieťaťa zo zaplateného preddavku s tým, že táto suma bude poukázaná otcovi maloletého dieťaťa, po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Súd zároveň zaviazal matku maloletého dieťaťa nahradiť trovy konania štátu v sume 265,04 Eur, keďže trovy dôkazu na znalecké dokazovanie neboli matkou maloletej preddavkovo uhradené, s poukazom na to, že nariadenie znaleckého dokazovania bolo v záujme oboch rodičov maloletého dieťaťa. Tunajší súd uznesením č. k. 16P/1/2015-681 zo dňa 06.12.2017 nariadil vo veci znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria, za znalca ustanovil MUDr. Mária Straku a súčasne zaviazal rodičov maloletého dieťaťa na zloženie preddavku, každého vo výške 400,- Eur. Súdom ustanovený znalec dňa 27.11.2018 predložil súdu vypracovaný znalecký posudok spolu s vyúčtovaním odmeny a náhrady hotových výdavkov. Tunajší súd uznesením č. k. 16P/1/2015-804 zo dňa 19.12.2018 priznal znalcovi za vypracovanie znaleckého posudku č. 186/2018 odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 356,94 Eur, ktorú súd vyplatil z preddavku zloženého otcom maloletého dieťaťa. Keďže otec maloletého dieťaťa zložil preddavok na znalecké dokazovanie vo výške 400,- Eur, pričom znalečné bolo vo výške 356,94 Eur, súd rozhodol o vrátení nespotrebovanej časti preddavku, a to sumy vo výške 43,06 Eur ($400 - 356,94 = 43,06$) otcovi maloletého dieťaťa zo zaplateného preddavku s tým, že táto suma bude poukázaná otcovi maloletého dieťaťa, po právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

8. O trovách účastníkov konania súd prvej inštancie rozhodol s odkazom na § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

9. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie matka, najskôr voči výroku o náhrade trov konania štátu, ktoré odvolanie odôvodňovala tým, že nie každé konanie je spoplatnené a nie každá osoba platí poplatky, pričom niektoré osoby používajú zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov. V odvolaní poukázala na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. E 2388194017 zo dňa 20.11.2019 a tiež na uznesenie tohto súdu sp. zn. E 2388194317 zo dňa 20.11.2019.

10. Následne matka napadla i tie výroky rozsudku, ktorými súd upravil styk otca s maloletou (III.), bol zamietnutý návrh matky na zákaz styku otca a brata s maloletou (IV.), a bol zamietnutý návrh matky na zmenu úpravy styku sestry s maloletou (V.). Svoje odvolanie matka oprela o odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP tvrdiac, že súd nesprávne zistil skutkový stav, nesprávne vec posúdil. Súd nerešpektoval vôľu maloletej, ktorá sa s biologickým otcom nechce stretávať, nakoľko je biologický otec pre ňu neznámou, cudzou osobou. Súd nezohľadnil ani tú skutočnosť, že ako ona, tak aj maloletá boli v minulosti zo strany otca fyzicky atakované, napádané (bitie biologickým otcom hlava nehlava - to jest bitie do kedy ho neprešiel rapel - ošiaľ, amok, do kedy ho to neprestalo baviť, dokedy nestihli utiecť, i bitie päťou, pľuvanie na ňu aj dieťa a atd'....). Súd vôbec nerešpektuje vôľu dieťaťa, ktoré má z otca strach a vystavuje ho bezdôvodným stresom z celodenného stretávania s otcom, pre dieťa vlastne cudzou neznámou osobou a dokonca jeden celý deň každý víkend. Má zato, že maloletá je vzhľadom na svoj vek schopná sama prejavovať svoju vôľu, ktorú mal súd rešpektovať. Prípadne obširnejšie zisťovať dôvody postoja k otcovi. Má zato, že súd nedostatočne zistil skutkový stav veci, pokiaľ rozhodol o styku maloletej s otcom v tak dlhých časových horizontoch ako sú uvedené v rozsudku. Maloletá vždy vypovedala pred kolíznym opatrovníkom, že biologického otca nepozná, že ho nechce poznať, bojí sa ho. Tak isto vypovedala i o blízkej osobe o staršom už dospelom bratovi I. - bojí sa ho, nechce sa s ním nútene stretávať. I. ju nechcel s maloletou pustiť z auta von, krúžil s autom po meste, nedovolil im vystúpiť, naháňal ich s nožom, kde do dverí, za ktoré sa schovali napočítali 36 rán nožom. Pred zhruba 2 mesiacmi ju I. hodil o zem. Biologický otec sa nikdy od júla 2008, celých 11 a pol roka nepýtal na maloletú, nezaujímal sa o ňu, neposlal jej ani lízatko. Neposielal jej darčeky k narodeninám ani k meninám ani

k Vianociam. Keď bolo dieťa choré a bolo i v nemocnici, nikdy sa nepýtal, či niečo potrebujú, či majú peniaze na lekárov, vtedy na plienky, na lieky, na výdatnú stravu alebo na diétnu stravu. Maloletá bývala ako predčasne narodené dieťa s pôrodnou váhou 980g a 36cm veľmi často choré. Keď ich otec náhodne stretol v meste nepozrel ani do kočíka alebo káricky, keď bolo dieťa maličké. O maloletú sa nezaujímal ani keď bola staršia, nepozdravil ani ju, ani dieťa. Nebol za maloletou v materskej škole ani na základnej škole. Nechodil nikdy s maloletou k obvodnému lekárovi. Jedenkrát si ho prišiel násilne pýtať (maloletá mohla mať 10 rokov), dieťa bolo choré. Podala trestné oznámenie o pokus o únos dieťaťa. Odvtedy nikdy neprišiel. Maloletá písala sms správy staršej dcére G., aby neprišli, že s nimi nechce násilne nikam ísť a že sa ich bojí. Dokonca prostredníctvom advokáta bolo na Okresný súd zaslaná audiovideo nahrávka na diskete, kde maloletá vypovedala, že biologického otca nepozná, nestretla sa s ním, nechce ho, bojí sa ho, nikdy u neho nebola. Je to pre ňu cudzia osoba. V závere odvolania matka zdôraznila, že otec ako maloletú, tak aj ju fyzicky napádal, dlhoval im okolo 900,- Eur pravidelné mesačné výživné, 1.480,- Eur zaostalé zročné výživné. Uniesol staršiu dcéru do iného mesta, keď mala 14 rokov. Nosil ju pravidelne neskoro večer domov i po 22.00 hod. Rozhazardoval strechu nad hlavou - nedal súhlas k odpredaju 90 m2 novostavby Perlovka, keď to bolo aktuálne, nechal to pustiť do dražby. Nechal im odpojiť elektrinu na činžiaku, nedal súhlas druhého vlastníka bytu k pripojeniu ale dal odpojiť elektrické hodiny.

11. Okresná prokuratúra Galanta vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že ho považuje za nedôvodné a poukázala, že súd prvej inštancie dôkladne zisťoval skutkový stav veci. Odvolateľkou uvedené skutočnosti neboli preukázané relevantnými dôkazmi, preto považuje rozhodnutie súdu v časti o úprave styku otca s maloletou za správne. Matka maloletej počas celého konania javila negatívny postoj nie len k otcovi maloletej ale aj k samotnému dokazovaniu, okrem iného aj k vypracovaniu znaleckých posudkov. Tento jej negatívny postoj k akémukoľvek kontaktu maloletej s otcom pretrváva už dlhší čas, čo je zrejmé súdu už z predchádzajúcich konaní vedených pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 16P/1/2015, 26P/180/2009, 23C/45/2010, pričom matka maloletej vynaložila už v minulosti ako aj dnes všetko úsilie, aby natrhla väzby medzi otcom maloletej a maloletou a takýmto svojim konaním narušila prirodzené rodinné puto medzi nimi. Odvolateľka počas dlhého obdobia znemožňovala styk otca s maloletou, v dôsledku ktorého sa prirodzené puto zo strany maloletej k svojmu otcovi oslabilo, pričom maloletá postupne prebrala negatívny postoj matky k svojmu otcovi a bez uvedenie aspoň jediného relevantného dôvodu sa odmieta stretávať so svojim otcom. Prokuratúra sa nestotožnila s návrhom ako ani s odvolaním matky proti rozsudku súdu, ktorá zdôrazňuje právo maloletej vyjadriť sa k týmto svojim právam, ako aj k samotnému styku s otcom, čo v plnom rozsahu odmieta. Matka nerešpektujúc právo svojej maloletej dcéry na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi má v záujme pretrhnúť všetky väzby medzi maloletou a svojou rodinou, teda svojim otcom, ale aj s jej bratom a z časti aj s jej sestrou. Súd je však povinný dbať na to, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre zdarný a zdravý vývoj maloletej, predovšetkým na jej citové väzby k rodičom ako aj súrodencom. Pokiaľ odvolateľka uvádza, že maloletá sa odmieta stretávať so svojim otcom, pretože je pre ňu cudzou osobou, potom práve v rozsudku určeným stykom bude maloletej zabezpečená možnosť opäť nadviazať kontakt a vytvoriť si vzťah so svojou pokrvnou rodinou bez toho, aby jej matka bola prítomná a nejakým spôsobom negatívne ovplyvňovala vývoj týchto vzťahov. Prokuratúra poukázala na právo maloletej na pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny styk s obidvomi rodičmi. Agresívne správanie sa otca v minulosti v prebiehajúcom konaní pred súdom prvej inštancie nebolo preukázané. Podmienky k obmedzeniu alebo pozbaveniu výkonu rodičovských práv zo strany otca neboli súdom počas rozsiahleho dokazovania zistené, pričom prokuratúra zdôraznila, že otec maloletej sa riadne stará o svoje dve už v danom čase plnoleté deti. Nemožno sa stotožniť s návrhom odvolateľky ohľadne zákazu styku otca s maloletou. Otec maloletej preukázal snahu starať sa o maloletú, podieľať sa na jej výchove, pravidelne sa s ňou stretávať a takýmto spôsobom vytvoriť vzťah medzi ním a svojou maloletou dcérou.

12. K vyjadreniu Okresnej prokuratúry Galanta sa písomne vyjadrila matka maloletej, ktorá poukázala, že maloletá nemala pretrhnuté väzby s biologickým otcom, pretože tie sa ani nevytvorili. Biologický otec maloletú bil hlava nehlava, bil päšťou do tváre a pľuval tak ako i na ňu, keď maloletú držala v zaviňovačke na rukách a biologický otec sa neštil otkal i maloleté predčasne narodené dieťa. O maloletej tvrdil, že si dá spraviť DNA testy, pretože nie je jeho. Nikdy si k maloletej nevytvoril vzťah, vždy ju odmietal, nikdy sa o ňu nestaral a nezaujímal. S maloletou nebude doma čakať na biologického otca, ani na blízku osobu I.. Nebudú doma čakať na fyzické ataky a násilie, ktoré dané osoby na ne i použili už koľkokrát. Aj maloletá G., spolu s ňou, majú právo byť neponižované, fyzicky neatakované, vulgarizmami nenapádané a kopec ďalších nechutností zo strany bývalého manžela a jeho už dospelého syna I.. Má za to, že

žiadny normálny človek nebude čakať na výprask, bitku, ataky, vulgarizmy. Žiadali zákaz priblíženia sa biologického otca a blízkej osoby I. z dôvodu fyzického napádania, atakov. Má za to, že súdy a prokuratúra nerešpektujú vôľu maloletej. Spochybnila nezávislé pôsobenie znalca MUDr. Straku a PhDr. Haidovej. Reagovala tiež na argumentáciu prokuratúry súvisiacu so starostlivosťou otca o ďalšie dve deti. Tu poukázala, že dcéra G. bývala iba s ňou a so sestrou skoro do 19 rokov, neskôr začala spávať i u otca. Spáva i u nej. Otec skoro do jej 19 rokov neposielal výživné, nechcel predať spoločný činžiak, aby si zadovážili nejaký svoj byt, nezaujímal ho jej krúžky, školské učebnice, ani to, že bola chorá, jej koníčky, a pod.. Sama je pedagogický zamestnanec, ktorý má odpracovaných 19 rokov v školstve a každoročne si obnovuje doklad, že je telesne a duševne spôsobilá. Prokuratúra Galanty nesprávne vyhodnotila danú skutočnosť. Nebrala do úvahy, že o jej zdravotnej spôsobilosti telesnej i duševnej nemôže byť pochyb. Súd neprihliadol na ich vyjadrenia a existenciu trestných oznámení a vyjadrenia ohľadne fyzickom týraní a napádaní, ktoré považuje v danej veci za rozhodujúce a preukázateľné. V závere uviedla, že súdna prax neupravuje styk pre osobu, ktorú maloletá G., ktorá má už 12 rokov, bude mať 13, nepozná. V ostatnom matka identicky zopakovala svoje vyjadrenia v podanom odvolaní.

13. K vyjadreniu Okresnej prokuratúry Galanta sa písomne vyjadril aj otec maloletej, ktorý poukázal, že v priebehu dlho trvajúceho súdneho konania bolo vydaných niekoľko neodkladných opatrení, ktorými mala matka maloletej nariadené pripraviť maloletú na styk s ním a staršími súrodencami na mieste súdom určenom. K stretávaniu sa G. s ním a bratom I. nedošlo, len sestre G. bolo umožnené byť s G. za prítomnosti matky v domácnosti starej matky súrodencov X.. Tým nadobudol presvedčenie, že svojou prítomnosťou pred domom bývalej svokry čakáním na svoju dcéru, túto vystavuje neprimeranému psychickému tlaku, kedy maloletá G. musí riešiť konflikt rodičov a pod tlakom matky odmietať ho predovšetkým z dôvodu, aby matke „jeho prijatím“ nespôsobovala „bolesť, strádanie a pod.“. Je presvedčený, že jeho odmietanie maloletou je vyvolané matkinou „nahovorenou potrebou“ (jej najzásadnejšie želanie). Z dôvodu nevystavovania dieťaťa stresu nepodal návrh na výkon rozhodnutia, pretože akýkoľvek pokus maloletú kontaktovať vyvolal agresívne reakcie matky maloletej. Zo správania sa matky v priebehu viac ako 5 rokov (len obdobie trvania súdneho sporu, nehovoriac o čase pred začatím súdneho konania) je absolútne jasné, že matka maloletej vynaložila všetko svoje úsilie, aby pretrhla existujúce väzby medzi ním a maloletou, aby im zabránila rozvíjať vzájomný rodičovský vzťah (aj súrodenecký) a zásadným spôsobom si uzurpovala právo vychovávať a doslova psychicky manipulovať maloletú G.. Trvá na tom, že maloletej bolo bránené slobodne a vážne prejaviť svoju vôľu rozvíjať vzťah aj s ním - s druhým rodičom. Tento stav je jednoznačne vyvolaný vplyvom matky maloletej na dieťa z dôvodu vysokého stupňa nevráživosti matky ako bývalej manželky k nemu ako otcovi spoločného dieťaťa. Je presvedčený, že jeho dcéra G. nechtiac musela prijať negatívny postoj matky k nemu a v jej prítomnosti, pred všetkými zúčastnenými orgánmi, predovšetkým kurátora UPSVaR bez jediného relevantného dôvodu tvrdila svoj nezaujem stretávať sa s ním. Jej ojedinelá komunikácia s ustanovenou kolíznou opatrovníčkou bola vykonávaná vždy za prítomnosti matky a pri otázkach na tému vzťah k otcovi komunikácia končila plačom G. a „nástupom ochranárskej reakcie“ matky. Je presvedčený, že matka nerešpektuje právo svojej maloletej dcéry na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi, že jej prioritným záujmom je pretrhnúť všetky väzby maloletej s ním ako otcom a čo je najhoršie aj medzi súrodencami, predovšetkým s jej bratom. Nie je vôbec pravda, že je pre maloletú „cudzou osobou“. G. sa v minulosti počas krátkeho obdobia v trvaní súdneho sporu s ním za intenzívnej pomoci súrodencov stretávala, vie o jeho existencii a rovnako vie o jeho láske k nej samej. Tak maloletá ako aj on majú právo sa navzájom stretávať, navzájom sa spoznávať a byť si citovou oporou. Donekonečna opakujúce sa konštatovanie matky o jeho agresívnom správaní v minulosti nemá žiadnu relevanciu v tomto konaní a ani nebolo v tomto konaní preukázané. Matka sama bráni stretávaniu sa dieťaťa s otcom, takže on nemá dlhodobu možnosť byť agresívny, nemá koho zneužívať, nemá koho týrať a nemá s kým zle zaobchádzať. Má len hlboký záujem svoju maloletú dcéru s láskou a porozumením vychovávať, čo mu je zásadným spôsobom bránené zo strany matky, aj matkiným možným vytykávaním maloletej jej túžby a záujmu s ním tráviť akýkoľvek aj minimálny čas.

14. Matka v ďalšom podaní označenom ako Vyjadrenie matky k listinám už len opakovane uvádza argumenty, na ktoré poukázala v predchádzajúcich podaniach.

15. V priebehu odvolacieho konania Krajská prokuratúra Trnava oznámila prebratie dohľadu nad zákonnosťou predmetného konania od Okresnej prokuratúry Galanta.

16. Ďalšie podania účastníkov v odvolacom konaní podané neboli.

17. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka podľa obsahu použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP v spojení s § 62 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku - ďalej CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolaniu matky maloletej nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch vo veci samej vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 CSP).

18. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý v danom prípade nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 CSP), bolo posúdiť, či v danom prípade boli splnené všetky zákonné podmienky obsiahnuté najmä v súdom prvej inštancie aplikovanom § 26 Zákona o rodine a zodpovedajúce skutkové okolnosti o potrebe zmeny doterajšej úpravy styku maloletej G. s otcom, a tým nadväzne pre zamietnutie návrhu matky na zákaz styku otca a tiež i brata I. s maloletou a zmenení predchádzajúceho rozsudku i v časti úpravy styku otca s maloletou. Vzhľadom na to, že voči výrokom napadnutého rozsudku o zvýšení vyživovacej povinnosti otca na maloletú G., zročnom výživnom, zamietnutí návrhu matky na zmenu úpravy styku sestry G. s maloletou a zamietnutí návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti matky o maloletú, ktoré nie sú závislými odvolanie podané nebolo, je v týchto výrokoch napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie právoplatné.

19. Keďže súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci pre posúdenie napadnutej zmeny doterajšej úpravy styku otca s maloletou a zamietnutia navrhovaného zákazu styku otca a brata I. s maloletou, výsledky tohto dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam a zároveň vec i správne právne posúdil a odvolací súd sa stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na správne a výstižné odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

20. V danom prípade nariadenie zmeny doterajšej úpravy styku otca s maloletou navrhol otec a matka s ňou nesúhlasila. Súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu dôvodne a správne uzavrel, že v danom prípade boli splnené všetky hmotnoprávne podmienky pre zmenu doterajšej úpravy styku otca s maloletou, ktorý styk i keď bol upravený bez obmedzenia, mohol sa realizovať výlučne len za prítomnosti matky, ktorú úpravu matka doposiaľ nerešpektovala a zabraňovala otcovi sa s maloletou stretávať, a to na úpravu v presne stanovenej dobe a bez prítomnosti matky.

21. I keď matka svoj postoj v konaní obhajovala, stalo sa tak zásadne len prostredníctvom písomných podaní s opakujúcou sa argumentáciou o násilníckej povahe otca, ktorá argumentácia zostala v konaní len v rovine tvrdenia, matka sa na početné súdne pojednávania nariadené vo veci prvoinštančným súdom nedostavovala, zúčastnila sa len toho prvého, ktoré i tak počas úvodného prednesu právnej zástupkyne otca svojvoľne opustila.

22. Matka v priebehu celého konania, rovnako ako v odvolaní, žiada plne rešpektovať vôľu maloletej nestretávať sa s otcom, ktoré želanie maloletej prezentuje súdu zásadne len sama, svojim správaním cielene zabraňuje uskutočniť výsluch maloletej G. pred súdom, zrejme z obavy uskutočnenia výsluchu maloletej bez svojej prítomnosti a tým straty kontroly nad maloletou, na ktorú je až bezhranične upätá. Matka opakovaným nerešpektovaním žiadosti súdu zabezpečiť účasť maloletej na súdom

pojednávani, ktorých početných pojednávani sa ani sama nezúčastňovala, marila zistiť skutočné postoje maloletej na danú vec, marila vykonať i nariadené znalecké dokazovanie znalcami z oboru zdravotníctva, odvetví psychiatria a klinická psychológia detí i dospelých opakovaným nedostavovaním sa k týmto znalcom na vyšetrenie a pohovor, tiež neprivedením maloletej G. k znalcovi psychológovi a to so zdarným úspechom, i napriek využitiu súdom prvej inštancie tomu zodpovedajúcich procesných prostriedkov, konkrétne nepreberaním poštových zásielok, odmietaním prevzatia zásielok doručovaných prostredníctvom príslušnej polície, vyhýbaním sa predvedeniu, pokladaním telefónu pri telefonickom kontaktovaní, zatajovaním sa. Matka sa s maloletou dostavila len k procesnému opatrovníkovi, i to len tri krát počas priebehu tohto konania, ktoré na prvej inštancii bežalo bezmála päť rokov, kde síce umožnila vykonať pohovor s maloletou, ale výlučne za svojej prítomnosti, do ktorého pohovoru i tak zasahovala.

23. Civilný mimosporový poriadok identifikuje rozsah zisťovania skutkového základu (podkladu) rozhodnutia tak, že súd je povinný zistiť v konaniach podľa tohto zákona, akým je aj predmetné konanie, skutočný stav veci, ktorý je mierov čo najbližšieho priblíženia sa hmotnoprávneho rozsahu práv, povinností a právom chránených záujmov (§ 35 CMP). Pri zisťovaní skutočného stavu veci súd nie je obmedzený zákonnou ani sudcovskou koncentráciou (§ 34 CMP). Súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP). Dôkazné bremeno teda má súd, a to bez ohľadu na to či konanie začal ex offa, alebo na návrh. Treba pritom zdôrazniť, že ani v mimosporových konaniach táto procesná aktivita súdu, supľujúca pasivitu účastníkov, nemôže byť vnímaná absolútne.

24. K posúdeniu otázok súvisiacich i s úpravou styku otca s maloletou, tiež vyžadujúcich odborné znalosti, súd prvej inštancie uznesením zo 6.12.2017 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctva, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých. Znalkyni PhDr. Kataríne Haidinovej určil obsah znaleckého zadania, účastníci boli poučení o povinnosti súčinnosti so znalkyňou. Obdobne súd prvej inštancie postupoval aj pri nariadení znaleckého dokazovania uznesením z toho istého dátumu znalcom z odboru zdravotníctva, odvetvie psychiatria MUDr. Máriom Strakom.

25. Podľa obsahu spisu znalci súdu podali znalecký posudok vo vzťahu k otcovi, s tým, že matka sa odmietla dostaviť a odmietla i účasť maloletej na znaleckom dokazovaní, čo písomne prezentovala aj súdu. Závery znalcov tak zostali bez možnosti posúdenia osobnosti matky, ako aj skutočného postoja maloletej G. voči otcovi

26. Podľa § 31 CMP súd môže pokračovať v konaní i keď sú účastníci nečinní, na rozdiel od konania sporového ale nečinnosť účastníka konania nemôže bezprostredne ovplyvniť výsledok konania. Verejný záujem na kvalifikovanej ochrane práv a právom chránených záujmov v konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku, ktorým je i predmetné konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa, vyplývajúci z ich špecifického charakteru sa prejavuje v povinnosti súdu pokračovať v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Nečinnosť účastníka možno identifikovať ako jeho pasívne správanie (nerealizuje procesné práva, nereaguje na výzvy súdu, neplní si procesné povinnosti). Pasivita môže v sebe subsumovať aj nedostavenie sa na pojednávanie, znalcovi, neuposľúchnutie pokynu súdu a pod. To, že zákonné ustanovenie nevylučuje pokračovanie v konaní, a to aj v prípade pasivity účastníka konania, samo osebe nevylučuje, aby súd v prípade, že budú dané dôvody pre uloženie poriadkového opatrenia podľa § 102 CSP, uložil takémuto účastníkovi poriadkovú pokutu. Rovnako sa nepriaznivý následok spočívajúci v nečinnosti účastníka môže prejavovať v možnosti súdu uložiť mu povinnosť nahradiť tzv. zavinené trovy konania.

27. Za takúto nečinnosť i odvolací súd považuje stav, kedy matka bez relevantného dôvodu sa nedostavovala na súdne pojednávania, marila vykonanie znalecké dokazovania, marila vyšetrenie a vypočutie maloletej, napriek uloženia jej poriadkovej pokuty a využitia i ďalších procesných prostriedkov konkretizovaných v ods. 23 tohto odôvodnenia.

28. Súd prvej inštancie potom mohol vychádzať pri zisťovaní skutočného stavu veci len z dôkazov mu prístupných, t.j. tých, ktoré mohol vykonať i bez súčinnosti matky poučenej nielen o svojich procesných právach ale aj o povinnostiach, a ktoré mu predložil, resp. umožnil vykonať otec maloletej na zistenie jeho osobnosti a rodičovskej spôsobilosti (znalecké dokazovanie), ako i tie, ktoré predložil súdu procesný opatrovník maloletej, medzi ktoré patrí i uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Galante ČVS: ORP-410/1-VYS-GA-2015 zo dňa 5.4.2016. Z odôvodnenia tohto uznesenia, ktorým bolo

zastavené trestné stíhanie začaté pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby vyplýva, že v tomto konaní bolo vykonané znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí za účelom vypracovania znaleckého posudku práve na maloletú G.. I keď predmetné znalecké dokazovanie bolo vykonané v čase zodpovedajúcom počiatočnému štádiu tohto konania, konkrétne v júni 2016 (konanie začalo podaním návrhu matky na súd dňa 2.1.2015), pre zmarenie vykonania aktuálne znalecké dokazovania matkou v tomto konaní, súdu prvej inštancie nemal inú možnosť, než v použiteľnom rozsahu vychádzať zo zistení znalca v danom trestnom konaní zhrnuté v uznesení Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Galante zo dňa 5.4.2016.

29. Znalec (i keď v roku 2016) zistil, že maloletá G. by bez obáv mohla prejsť od jedného rodiča k druhému, pokiaľ by nemala obavu z hnevu matky. I s odstupom času, práve pre výrazne negatívny postoj matky k otcovi, ktorý matka aktívne prezentuje v tomto konaní, je málo pravdepodobné, že by súčasná situácia u maloletej bola iná.

30. V konaní neboli zistené žiadne relatívne dôvody, prečo by sa styk maloletej s otcom nemohol podľa úpravy napadnutým rozsudkom (t. j. len v rozsahu úpravy nariadenej v nevyhnutnom rozsahu neodkladným opatrením vo veci) realizovať. Stanovisko G. bolo zisťované len prostredníctvom procesného opatrovníka, bez zainteresovania odborníka (psychológa), výlučne len za vymienenej prítomnosti matky maloletej, preto ho nemožno považovať za spontánny, neovplyvnený názor maloletej, navyše pokiaľ zo zistení znalca priamo od maloletej v inom konaní vyplýva, že maloletá nevie prečo sa s otcom nestretáva, má strach, že sa matka dozvie, že sa s niekým o danej veci rozprávala (tu sa má na mysli s policajtmí), jej pocity z ohrozenia narastali na intenzite pri dotazovaní na relevantnú situáciu vzťahu s matkou. Zo zistení znalca tiež vyplývalo, že postoje maloletej sú ovplyvnené prostredím, v ktorom je vychovávaná, t.j. matkou, čo znamená, že G. len preberá a identifikuje sa s postojom matky, ktorý je negatívny vo vzťahu k otcovi, nemá tak priestor na slobodnú voľbu a rozhodnutie v tomto konfliktnom vzťahu medzi rodičmi.

31. Odvolací súd zdôrazňuje, že pokiaľ má byť rozhodnuté inak než styk otca s maloletou upraviť, museli by byť v konaní zistené a preukázané také okolnosti na strane maloletej G., ktoré by priniesli relevantné informácie o prekážkach, prípadne možnosti, ktoré by tento styk nedovoľovali. K takýmto zisteniam sa súd prvej inštancie nedopracoval a pokiaľ matka tvrdí, že takéto prekážky existujú, čo je možné najspôľahlivejšie zistiť jedine výsluchom maloletej bez prítomnosti matky (predovšetkým pred odborníkom, t. j. klinickým psychológom), čo matka jasnou obštrukciou dlhoročne neumožňuje, nesie ako rodič za to zodpovednosť.

32. Ani informácie, i keď zistené priamo od maloletej v rámci pohovoru vykonaného na pracovisku procesného opatrovníka, ohliadnuc i od toho, že pohovor sa uskutočnil za prítomnosti a zasahovania do neho matkou, nezakladajú predpoklad neumožniť otcovi s maloletou sa stretávať, pretože pohovor (má sa myslieť každý) neposkytol dostatočné informácie pre posúdenie existencie, či neexistencie pre vec rozhodujúcich skutočností, resp. právnych vzťahov, potrebných na posúdenie skutočného postoja G. k okolnostiam úpravy jej styku nielen s otcom, ale aj s bratom. Pohovor s maloletou vykonával pracovník príslušného úradu, ktorý nemá také odborné vzdelanie (právne, ani psychologické) na to, aby vedel zvážiť aké konkrétne pre vec rozhodujúce okolnosti je potrebné zistiť.

33. V danej veci bolo potom potrebné konať promptne a urýchlene, nakoľko ďalšia izolácia maloletej môže negatívne ovplyvniť možnosť obnovenia jej vzťahu s otcom, u ktorého vzťahu v konaní nebolo doposiaľ preukázané, že by mal mať na maloletú G. negatívny vplyv, čo napokon naznačujú nielen závery znaleckého dokazovania vykonaného vo vzťahu k otcovi (u otca neboli zistené také okolnosti, ktoré by znižovali jeho rodičovské kompetencie, či už z hľadiska psychologického, alebo z psychiatrického), ale aj spoločná fotografia otca so všetkými deťmi, vrátane G. (t. j. z obdobia, kedy sa otec bez vedomia matky s maloletou stretával, čo potvrdili aj obaja súrodenci maloletej), z ktorej vyplýva blízky emočný vzťah G. k otcovi, keďže ho bozkáva.

34. Vychádzajúc z okolností daného prípadu (dlhodobej izolácie maloletej od otca) je nevyhnutné reparať vzťah maloletej G. s otcom s odbornou pomocou, konkrétne zabezpečením odbornej súčinnosti psychológom v rámci pravidelného špeciálneho poradenstva. Je preto potrebné, aby súd prvej inštancie bezodkladne začal sám, t.j. aj bez návrhu konať o uloženie výchovného opatrenia, predovšetkým podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ktorého uloženie si daný stav a jeho

možné riziká do budúcnosti vyžadujú (nie je pritom vylúčené, aby takýto návrh podali aj samotní rodičia, ako aj kolízny opatrovník).

35. Právo rodičov vychovávať svoje dieťa a starať sa oň je garantované článkom 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Ak je dieťa zverené do starostlivosti jedného z rodičov, právo styku rodiča s dieťaťom kompenzuje právo mať dieťa u seba a zabezpečovať jeho výchovu prostredníctvom osobnej starostlivosti. Uvedené právo vyplýva aj z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa (Oznámenie FMZV ČSFR č. 104/1991 Zb.), ktorý súčasne garantuje dieťaťu právo na udržiavanie pravidelného osobného kontaktu s obidvoma rodičmi (ak dôjde k rozpadu rodiny). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva Štrasburgu zdôrazňuje, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a dostalo tak príležitosť rozvíjať svoj vzťah s ním, ako aj prejavíť svoje city slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. Obmedzenie alebo úplný zákaz (pričom návrh na zákaz styku zahŕňa aj jeho obmedzenie) osobného pravidelného kontaktu rodiča s dieťaťom predstavuje výnimočné opatrenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa (nestačia len vážne narušené vzťahy jeho rodičov). Tie (okolnosti) musia byť natoľko závažné, že ochrana záujmu dieťaťa vyvoláva potrebu obmedziť jeho prirodzený kontakt s rodičom. Ak je uvedené opatrenie v najlepšom záujme dieťaťa, súd je povinný (dočasne) obmedziť alebo eliminovať kontakt rodiča s dieťaťom, s cieľom zabezpečiť jeho zdravý psychický a fyzický vývin.

36. Odvolací súd k návrhu matky na zákaz styku otca s maloletou, čo primerane platí i na navrhovaný zákaz styku maloletej i s bratom, založeného na okolnostiach matkou výlučne len tvrdených, bez ich preukázania, resp. navrhnutia dôkazov na ich preukázanie uvádza, že zákaz styku predstavuje výnimočné riešenie i vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, pričom vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že ochrana záujmov maloletého dieťaťa vyvoláva potrebu styk otca, ako i brata s maloletou zakázať (nebola preukázaná žiadna potencionálna ujma na fyzickom alebo psychickom zdraví dieťaťa, príp. v inej než zdravotnej oblasti, napr. morálnej, osobnostnej a pod.). Skutočným záujmom dieťaťa je jeho riadna výchova a to zo strany obidvoch rodičov, pretože každý z nich plní svoju nezastupiteľnú a nenahraditeľnú úlohu. V neprospech dieťaťa preto je, ak so psychikou dieťaťa manipuluje niektorý z rodičov a práve to predstavuje ohrozenie jeho zdravého vývinu.

37. Zákaz styku nemôže vyplývať z negatívneho vzťahu medzi rodičmi, prípadne medzi rodičom a druhým dieťaťom ale zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom, prípadne medzi súrodencami navzájom. Keďže nebolo v konaní preukázané, že otec by niekedy vykonával svoje rodičovské práva škodlivým spôsobom, narušujúcim zdravý vývoj osobnosti maloletej, ako ani to, že by maloletej škodil jej kontakt s bratom, súd prvej inštancie dôvodne zamietol návrhu matky na zákaz styku otca, ako i brata s maloletou.

38. Záverom odvolací súd považuje za potrebné adresovať rodičom, že rodičovská vyspelosť, zodpovednosť a empatia vo vzťahu k chápaniu citových potrieb na rovnakej úrovni zaručuje a má viesť k obnoveniu narušených väzieb medzi maloletým dieťaťom a oboma rodičmi. Záujem nielen maloletého dieťaťa, ktorý by mali obaja rodičia sledovať, by naplnilo akékoľvek usporiadane roztrieštených vzťahov v rodine uvedomujúc si, že sú to práve rodičia, ktorí nesú zodpovednosť za výchovu a vývoj maloletého dieťaťa. Akýkoľvek súd nie je schopný takéto usporiadanie vzťahov zabezpečiť a je vhodné pripomenúť, že sú to rodičia (nie súdy, či znalci), ktorí nesú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (uvedený záver vyplýva aj z uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci IV. ÚS 60/04). Aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že v záujme dieťaťa spravidla je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, kde každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojim dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa. Preto akékoľvek obmedzenie tohto aspektu rodinného života musí byť riadne a starostlivo odôvodnené, teda musí sledovať legitímny cieľ najlepšieho záujmu dieťaťa a byť tomuto cieľu primerané. Základným zmyslom starostlivosti rodičov o dieťa musí byť vždy záujem dieťaťa (čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa). V tomto ohľade všeobecne platí, že súdne konanie má byť vedené a prijaté opatrenia majú byť učinené vždy v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa).

39. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo tiež posúdiť, či súd prvej inštancie preskúmaným rozsudkom správne a v súlade so zákonom rozhodol o náhrade trov konania štátu voči matke.

40. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vychádzal z koncepcie povinnosti rodičov v rovnakom rozsahu znášať trovy súvisiace so znaleckým dokazovaním, ktoré trovy v rozsahu pripadajúcom na matku v konaní znášal štát. Súd ponechal na ľarchu obom rodičom znášať i vlastné trovy konania, vrátane trov znaleckého dokazovania.

41. Vychádzajúc z koncepcie Civilného mimosporového poriadku je zrejmé, že úmyslom zákonodarcu bolo v mimosporových konaniach upraviť tie inštitúty, ktoré vykazujú určité odlišnosti v porovnaní so sporovým konaním, a v ktorých je aplikácia Civilného sporového poriadku vylúčená. Znamená to, že Civilný mimosporový poriadok obsahuje ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od všeobecnej právnej úpravy Civilného sporového poriadku, pričom ide aj o úpravu náhrady trov v mimosporových konaniach. V mimosporových konaniach platí vyšetrovacia zásada vyplývajúca z § 35 a § 36 CMP (povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci a vykonať aj iné dôkazy ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci), preto Civilný mimosporový poriadok v § 57 počítá s eventuálnou možnosťou vzniku trov konania štátu, ktoré vzniknú v súvislosti s dokazovaním, o ktorých povinnosti nahradiť ich štátu súd rozhoduje z úradnej povinnosti na rozdiel od nároku účastníkov na náhradu trov konania, kedy zásadne rozhoduje len na návrh. Nakoľko mimosporový kódex neobsahuje žiadne ďalšie ustanovenia o rozhodovaní súdu o náhrade trov konania štátu na rozdiel od predchádzajúcej úpravy vyplývajúcej z § 148 OSP <. (ako na to upozornil i súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí), je potrebné v súlade s článkom 4 ods. 1 základných princípov Civilného mimosporového poriadku i na náhradu trov štátu, ktoré platil v konaní, aplikovať ostatné ustanovenia Civilného mimosporového poriadku upravujúce trovy konania, ktoré sú čo do obsahu a účelu najbližšie posudzovanej právnej veci. Štát nemá právo na náhradu trov, ktoré platil len v prípade, ak to zákon výslovne ustanovuje, že trovy dôkazov platí štát (napr. § 251 ods. 1 CMP) alebo tak rozhodne súd na základe zistenia, že účastník alebo účastníci spĺňajú podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov (primerane § 49 ods. 2 CMP). Vzhľadom na charakter mimosporových konaní, kde nie je možné hovoriť o úspechu alebo neúspechu niektorého z účastníkov konania, je potrebné trovy dokazovania, ktoré platil štát, považovať za spoločné trovy účastníkov konania, ktoré majú platiť podľa pomeru účasti na veci a na konaní (§ 49 ods. 3 CMP). Aj v prípade náhrady trov štátu môže súd použiť materiálny korektív vyplývajúci z § 55 CMP a teda posúdiť vzhľadom na okolnosti prípadu, či je spravodlivé, aby trovy dokazovania, ktoré platil štát, nahradili všetci účastníci alebo len niektorý z nich.

42. Odvolací súd v danej veci prioritne posudzoval s prihliadnutím na okolnosti prípadu, či je spravodlivé zaviazat' na náhradu trov konania štátu, ktoré vznikli v súvislosti so znaleckým dokazovaním z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a tiež z oboru psychiatria oboch rodičov v rovnakej miere alebo len niektorého z nich. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že posudzovanie citových väzieb medzi maloletým dieťaťom a jeho rodičmi, posudzovanie vhodnosti výchovného prostredia, ako i rozsahu a režimu realizácie styku rodiča s dieťaťom z hľadiska psychologického znaleckým dokazovaním, je v každom prípade predovšetkým v záujme maloletého dieťaťa a v konečnom dôsledku potom tiež i v záujme oboch rodičov, ktorí obaja nesú voči svojmu dieťaťu rodičovskú zodpovednosť, čím možno uzavrieť, že vykonané znalecké dokazovanie bolo v záujme všetkých účastníkov konania a riadneho zistenia skutočného stavu veci. I keď sa znalecké dokazovanie vykonávalo len vo vzťahu otcovi, matka znalecké dokazovanie vo vzťahu k sebe a maloletému dieťaťu zmarila, nevylučuje ju to bez ďalšieho zo znášania jeho trov, nakoľko i samostatne bolo vykonávané pre účely danej právnej veci týkajúcej sa všetkých jej účastníkov.

43. Nakoniec Civilný mimosporový sporový poriadok v zákonných ustanoveniach upravujúcich rozhodovanie o náhrade trov konania je založený na záujmovom princípe t.j. každá strana si platí výdavky, ktoré jej v konaní vzniknú, preto súd prvej inštancie rozhodol správne, pokiaľ ponechal na oboch rodičoch znášať si trovy konania a obom uložil povinnosť nahradiť trovy štátu v rovnakom rozsahu.

44. Odvolací súd následne v danej veci s odkazom na odvolaciu argumentáciu matky posudzoval, či u matky sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, čo by potom mohlo vylúčiť oprávnenie štátu na náhradu jeho trov od takéhoto účastníka, primerane pritom aplikujúc § 49 ods. 2 CMP.

45. Matka malotej v odvolaní tvrdí len to, že niektoré osoby používajú zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov, z ktorého tvrdenia vo vzťahu k ňou prezentovanému nesúhlasu zaplatiť trovy štátu

(predstavujúce trovy znaleckého dokazovania), je možné vyvodiť, že dôvodom bránenia znášať tieto trovy sú práve jej osobné, majetkové a zárobkové pomery.

46. Pod pojmom pomery účastníka (tu matky) pre účely posudzovania splnenia podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov, možno chápať nielen pomery majetkové, ale i tie osobné, rodinné a sociálne, pričom súd je povinný zohľadňovať špecifické potreby účastníkov vyplývajúce z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia. Súd pritom skúma, či pomery dotknutej osoby odôvodňujú záver, že nemôže splniť poplatkovú povinnosť, alebo že jej splnenie od nej nemožno spravodlivo požadovať napríklad z dôvodu, že by došlo k takému zhoršeniu jej životnej úrovne, ktoré by jej spôsobilo existenčné problémy.

47. I keď matka svoje pomery pre účely posúdenia splnenia podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov a tým odbremenenia platiť trovy štátu v predmetnom konaní v odvolaní nekonkretizuje, tieto je možné vyvodiť z výsledkov dokazovania vykonaného v prejednáwanej právnej veci, ktoré boli podkladom na rozhodnutie o zvýšení vyživovacej povinnosti otca na maloletú.

48. Z obsahu spisu vyplýva, že matka v čase rozhodovania vo veci bola zamestnaná s príjmom 804,49 Eur mesačne, býva spolu s maloletou a svojou matkou v jej rodinnom dome, výdavky má bežné, rovnako ako maloletá, s jednorazovými zvýšenými výdavkami podľa aktuálnych potrieb, nie všetky matka zdokladovala, pri maloletej G. matka prezentuje, že býva často chorá. Matka má ešte vyživovaciu povinnosť k plnoletej G..

49. Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených preukázaných skutočností odvolací súd dospel k záveru, že u matky by boli splnené podmienky na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, avšak vzhľadom na jej sociálnoekonomické pomery nie v celom rozsahu, ale iba čiastočne. Za primerané pomerom matky i okolnostiam daného prípadu potom by odvolací súd považoval oslobodenie matky od zaplatenia súdneho poplatku v rozsahu 50%. S prihliadnutím na pravidelné mesačné príjmy matky, jej nevyhnutné výdavky, keď nedisponuje úsporami ani majetkom väčšej hodnoty, by zaplatenie trov konania štátu v plnej výške mohlo ohroziť uspokojovanie základných potrieb jej i maloletého dieťaťa. Žalobkyni tak zostane povinnosť zaplatiť trovy štátu súdny v rozsahu 50%, t.j. v sume 132,52 Eur. Zaplatenie tejto sumy podľa preukázaných pomerov matky bude v jej možnostiach a bezprostredne neohrozí uspokojovanie základných potrieb jej rodiny. Na druhej strane, ak by za daných sociálnoekonomických pomerov matky jej nebolo priznané aspoň čiastočné odbremenenie od zaplatenia trov štátu, vo svojich dôsledkoch by to znamenalo neprípustné zaťaženie spojené s prístupom k spravodlivosti.

50. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch, ktorými na základe požiadavky rodiča uložil rodičovi počas výkonu osobnej starostlivosti povinnosť umožniť druhému rodičovi kontakt s maloletou aspoň v rozsahu určenom napadnutým rozsudkom a zamietol návrh rodiča na zákaz styku toho druhého s maloletou, ako na zákaz styku súrodenca s maloletou, za správny a tým zároveň správne zmenil predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Galanta upravujúci výkon práv a povinností rodičov k maloletej. Správny už ale nebol výrok o uložení matke maloletej povinnosť nahradiť trovy konania štátu k nej vzťahujúce sa v celom rozsahu, keď relevantným sa stalo zaviazanie k tejto matku v rozsahu 50%, z dôvodu zamedziť neprímerané finančné zaťaženie matky vzhľadom na jej pomery v súvislosti s jej obrátením sa na súd. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch vo veci samej, ako aj v závislom výroku o nepriznaní náhrady trov prvoinštančného konania žiadnemu z účastníkov, ako vecne správny, s použitím ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil a v časti výroku o náhrade trov konania štátu voči matke podľa § 388 CSP zmeniť.

51. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté v zmysle § 52 a § 58 CMP, s použitím § 396 ods. 1 a 2 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom žiaden z účastníkov ani návrh na náhradu trov v zmysle § 57 CMP nepodal.

52. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie.

Podľa štvrtej časti CMP (§ 370 až 391) sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP). Podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých upravuje vyhl. MS SR č. 207/2016 Z. z.